

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU.

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

LA ÎNCEPUT DE AN

Privind în urma anului încheiat, cu gândul firesc de a inventaria faptele și rezultatele lui sub raport bisericesc și național, vom descoperi din cea dintâi clipă că el este unul din cele ce se caracterizează printr-o profundă importanță istorică.

Chiar din prima zi, Biserica salută cu bucurie noul guvern prezidat de *Octavian Goga*, venit în numele ideii național-creștine, având nouă miniștri ardeleni, toți ortodocși cei mai mulți dintre ei fii ai eparhiei noastre. Faptul, că titular la departamentul Cultelor ajunsese marele învățat *păr. Ioan Lupas*, era pentru noi în deosebi o garanție, că interesele ortodoxiei vor fi servite cu competență și neîntrecut devotament.

În scurtă vreme însă s'a produs marele eveniment istoric al transformării organizației noastre de Stat, prin acțiunea epocală a M. S. Regelui Carol II-lea. Imprejurări interne și externe au impus un drum nou pentru România, concretizat în noua *Constituție*, votată pe cale de plebiscit în 24 Februarie și promulgată solemn în 27 Februarie a. tr., sub un guvern de mare prestigiu, prezidat acum de către însuși I. P. S. Patriarh *Miron*. De sigur, că Biserica noastră era fericită de a vedea pe cărmaciul ei suprem și în fruntea trebilor de Stat, mai ales într'un moment atât de covârșitor al evoluției sale. Între număroasele inovațiuni aduse de noua Constituție era și introducerea obligativității *căsătoriei religioase*, ceea ce însemna așezarea Statului pe temelia de granit a credinței creștine.

Această concepție sănătoasă a fost de altfel subliniată de către Suveran în cuvântarea celebră dela centenarul Seminarului central din București, unde a enunțat că tineretul țării trebuie să fie crescut de acum înainte în *licee conduse de Biserică*, căci numai acestea pot asigura formarea de *caractere*. Ca o urmare, a fost chemat în

calitate de Ministru al Educației și al Cultelor P. S. nostru episcop *Nicolae Colan*.

Incântați de această distincție regească, am văzut cum P. S. Sa, în unire cu Sf. Sinod, a întocmit legea de organizare a *învățământului teologic*, care însemna, prin promulgarea ei, o mare biruință a Bisericii noastre. Prin ea Seminariile teologice din vechiu regat deveneau *licee confesionale*, câte un liceu sau școală normală de stat din fiecare centru episcopesc trecea sub autoritatea Bisericii, iar Academiiile teologice de tip ardelen se ridicau la rangul de facultăți, și se generalizau pe țara întreagă ca școli speciale pentru formarea Clerului nostru.

O altă reformă importantă datorită tot P. S. episcop *Nicolae Colan* este reglementarea *sectelor religioase*, puse în neputință de a mai acționa împotriva intereselor superioare ale neamului. Agitația de peste hotare și intervențiile insolite ce s'au produs sunt o probă că măsurile luate au fost necesare.

În programul de activitate al P. S. episcop *Nicolae*, ca ministru al Cultelor, mai figurează o serie de probleme capitale, printre cari amintim modificarea legii cultelor și o mai dreaptă salarizare a preoției, în special a celei din Săcuime, Maramurăș și Munții Apuseni. Deși angajat din plin la departamentul ce-l conduce cu atâta destoinicie, P. S. Sa n'a neglijat de loc Eparhia Clujului, de a le cărei nevoi s'a ocupat cu toată iubirea de Părinte. Astfel prin scrisori pastorale a dat poavețe luminate credincioșilor, a săvârșit număroase sfintiri de biserici, rostind predici înălțătoare, a inaugurat Muzeul eparhial, creație de mare valoare, a înzestrat Academia teologică cu un nou și impozant Internat, sacrificând o parte din grădina reședinței episcopesci, a început lucrările pentru caloriferul Catedralei, și a pus la cale zidirea unei biserici noi în centrul

orașului nostru. Iată numai câteva din operele de seamă ale P. S. nostru Ierarh. De aceea am simțit o vie satisfacție, când Academia Română, prețuind activitatea literară și bisericească a Vlădicului nostru cărturar, l-a cinstit în luna Mai a. tr. cu alegerea de membru onorar al ei. Astfel și în această supremă instituție de cultură P. S. Sa a devenit urmașul meritos al înaintașului Său, neuitatul episcop *Nicolae Ivan*, creind o tradiție a Eparhiei Vadului, ce-i înalță faima inițială.

Luând pildă dela Ierarhul lor, *preoții* au știut să-și împlinească datoriile pastorale și în anul trecut cu același zel, cultivând în parohii virtuțile creștine și spiritul de jertfă, manifestat cu prisosință în zidiri de biserici, troițe, monumente și case parohiale. Munca lor grea, sporită cu noi obligațiuni, merită toată recunoștința. Ea trebuie să le vie și de sus din partea Statului, prin satisfacerea revendicărilor drepte cuprinse în Moțiunea congresului preoțesc dela Timișoara.

Alături de Cler, *mirenii* intelectuali au căutat să-și aducă și ei contribuția lor la opera Bisericii, prin secțiile FOR-ului. Congresul dela Tg.-Murăș a fost una din manifestările cele mai elocvente a solidarizării mirenilor cu preocupările esențiale ale Ierarhiei.

Pe cât vedem, anul trecut se încheie cu rezultate apreciable sub raport bisericesc. Ele constituie un indemn serios pentru noi de a păși cu toată încrederea în noul an ce se deschide. E adevărat, că *pacea* națunilor nu-i asigurată nici acum, dar tocmai acest fapt, trebuie să ne încordeze voința și să ne unească eforturile, ca îndrumați de Biserică, să luptăm cu bărbăție, pentru întărirea și prosperitatea României, sub conducerea marelui nostru Rege Carol II-lea.

„Dacă Dumnezeu este cu noi, cine este împotriva noastră? El care nu a cruțat pe Fiul său, ci l-a dat pentru noi toți, cum să nu ne și dăruiască toate împreună cu el?”

Romani 8, 31—32.

EVANGHELIA

Luca, 2, 20—52.

După obiceiul consfințit de lumea întreagă, salut cetitorii cu formula consacrată: *An nou fericit!*

Pragul noului an fiecare dintre noi îl trece cu o cunună de nădejdi, pentru realizarea cărora făurim programe mai mult ori mai puțin ingenioase.

În locul acestor programe ale noastre, cari suferă — toate — de slăbiciunile înăscute firii omenești, biserica ne îmbie, drept merinde pentru un întreg an nou, pentru o viață întreagă, programul ei, moștenit dela Mântuitorul și dela cei mai de seamă purtători de cuvânt ai ortodoxiei.

Pe stâlpul, care păzește intrarea în noul an, biserica dreptmăritoare a ridicat figura majestoasă a sf. Ierarh *Vasile cel mare*. E un nume, care constituie un program; tocmai programul trebuitor. Nu e al sf. Vasile acest program, ci al Mântuitorului.

În ziua de anul nou avem sărbătoarea împărătească a tăierii împrejur. Semnificația ei e supunerea la legile și obiceiurile poruncite de biserică. În ziua aceasta Mântuitorul a luat pe dumnezeștii Lui umeri jugul Legii. Nașterea e har ceresc, tăierea împrejur e lege. Harul și legea străjuiesc drumul mântuirii noastre.

În locul tăierii împrejur a Vechiului Testament biserica creștină cere fiilor ei duhovnicești sufleteasca tăiere împrejur a ascezei. Iar cel ce a stabilit în toate amănunțele regulile ascezei creștine e sf. Vasile.

În noul an trebuie să intrăm cu Mântuitorul deadreapta și cu sf. Vasile deastânga noastră, ca să avem cu noi și harul și legea.

Nădejțile de bine, ce le leagă fiecare dintre noi de fiecare an nou, se pot realiza prin harul ceresc înainte de toate. Dar și voința noastră are un rol hotărâtor. Cu toții cunoaștem însă slăbiciunea voinței omenești. Asceza creștină — post, rugăciune, ascultare, smerenie, curățenie — e cel mai puternic sprijin, cel mai desăvârșit dascăl al voinței.

Din prilejul noului an biserica ne o îmbie merinde de drum. Ca să se mai rărească tânguirea tuturor oamenilor de bună credință, formulată de însuși sf. ap. Pavel: „nu fac binele, care-l voesc, ci răul, care nu-l voesc, acela-l fac.” I. G.

Pastoralele Ierarhilor noștri.

Din pastorala I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan.

Chemarea cu care suntem chemați întru Domnul nostru Isus Hristos este aceea de fii ai lui Dumnezeu și moștenitori ai împărăției celei veșnice a lui, după cuvântul evanghelistului: *Câți l-au primit pe dânsul, le-a dat lor putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu* (Ioan 1, 12; Romani 8, 17). Această chemare e cinstea cea mai mare la care poate ajunge omul, e cinstea ridicată mai presus de orice cinste ar avea cineva dela oameni, e cinstea în legătură cu ținta cea mai din urmă a vieții omenești, în legătură cu Dumnezeu și cu veșnicia. Această cinste nu se poate cumpăra cu nici un bun de pe lumea aceasta. Ea e dela Dumnezeu. Celce a primit chemarea la această cinste, acela să se poarte cu vrednicie față de ea — zice apostolul, adecă să-i rămână credincios și cu statornicie neclătinată. Așa se cade să fie adevăratul creștin care-și vede datorile de fiecare clipă în lumina veșniciei. De aceea el e ridicat deasupra nimiciciilor acestei lumi. E pătruns de menirea sa cea netrecătoare. În raport cu ceilalți oameni, cu frații săi, creștinul se va purta cu smerenie, fiindcă știe că nimic nu are ce nu ar fi primit și încă multe îi lipsesc din cele ce ar trebui să le aibă; se poartă cu blândete, adecă fără supărare față de ceice i-ar fi greșit; cu îndelungă răbdare care nu este altceva decât iubirea cea îngăduitoare față de semenii noștri. Trăim într-o vreme care par'că și-a pierdut răbdarea, care dă năvală grăbită la orice și calcă sub picioare ceea ce nu i se pleacă. Creștinul în mijlocul acestei lumi nerăbdătoare să dea pilda omului cu îndelungă răbdare, ceea ce nu-i tot una cu a fi nepăsător și a aștepta cu mâinile în sân să-ți cadă totul de-a gata. Ci răbdarea e semn de putere neîmpuținată în fața greutăților prin cari răsbește binele în lume, așa cum Dumnezeu e răbdător cu slăbiciunile oamenilor și nu-i părăsește, ci așteaptă îndelung ca să-i poată folosi în slujba scopurilor sale în lume. Smerenia, blândetele și îndelungă răbdarea nu sunt altceva decât laturi ale virtuții celei mari a iubirii, care nu se trufește, nu se întărește, toate le rabdă și care niciodată nu cade, ci peste toate rămâne biruitoare (I. Cor. 13, 4—8). Unde iubirea se sălășluiește, acolo se netezesc drumurile pentru traiul oamenilor împreună și deasupra tuturor deosebirilor se păzește „unirea duhului întru legătura păcii”.

Iubirea se coboară însă deodată cu Hristos-Domnul, care a adus-o în lume. Unde El pune stăpânire peste sufletele oamenilor, acolo se înfrățesc gândurile, se topesc patimile, amuțesc vrășmășiile, se deslușesc țințele cele mari și viața începe a curge în aceeași alvie către ele. Celor ce sunt tulburați de neliniștea

vremurilor de astăzi, nu le pot recomanda altceva decât să-și îndrepte privirile spre Hristos și să între sub ascultarea și puterea lui. Sub steagul lui Hristos, în biserica lui, ca într-o mare familie de frați au stat dealungul veacurilor unii lângă alții bogăți și săraci, stăpâni și robi, filosofi și neînvațați, oameni de toate vrăstele și de toate stările, cu suferințele, cu bucuriile și cu nădejile lor. Ea este chemată să păzească și 'n vârtejul sbuciumatelor zile de astăzi „unirea duhului întru legătura păcii”.

În slujba acestei lucrări de înfrățire, care se petrece mai cu înlesnire în zona stămpărată a simțimentelor, se găsește și acum, ca întotdeauna, în sânul neamului românesc sfânta noastră biserică strămoșească. Cu iubire de mamă ea cheamă pe toți fiii ei la pace și bunăvoință. Ceasul de față ne poruncește să ne strângem rândurile toți bunii români în fața primejdiilor ce ne pândesc dinlăuntrul și dinafara hotarelor țării. *De aceea până la unul suntem datori să-i stăm cu toții într'ajutor înțeleptului nostru Suveran, ca să conducă destinul acestui neam spre limanuri fericite.* Și cum criza prin care trecem în momentele de față e de ordin moral, trebuie să deschidem toate izvoarele de tărie sufletească din cari s'a adăpat în trecutul său poporul nostru. *Renașterea națională, pe care cu toții o dorim, va fi posibilă și va rămânea trainică numai dacă va fi așezată la temelie ei înnoirea forțelor morale ale națiunii. Iar această înnoire nu se poate înfăptui decât prin puterea de prefacere a credinții religioase și prin pătrunderea ei în adâncul sufletelor.*

Din pastorala P. S. S. Andrei al Aradului.

Iubiți credincioși,

Prin venirea în lume a Mântuitorului, omul a cunoscut pe Dumnezeu așa cum El este, pentru că Hristos-Domnul „este chipul lui Dumnezeu celui nevăzut” întru care „locuiește toată plinirea Dumnezeirei trupești”.

Am cunoscut pe Dumnezeu, nu ca pre un stăpân aspru și răzbunător, ci ca pre un Tată iubitor și milostiv spre care cu îndrăznire să alergăm. El n'a trimis ca Mântuitor și Răscumpărător al nostru pe vre-un înger, ci pe unicul Său Fiu, care a venit în lume în chipul unui copil nevinovat. Dacă în facerea lumii omul cunoaște puterea, înțelepciunea și bunătatea lui Dumnezeu, apoi în lucrarea de mântuire noi vedem marea milostivire și nemărginita Lui iubire pentru neamul omenesc.

La Nașterea Domnului cerul se apleacă pentru ca să ridice la sine pământul „Hristos s'a făcut om pentru ca omul să se facă Dumnezeu”, adică să facă pe om „părtaș la firea cea dumnezeiască”. Prin aceea că Fiul lui Dumnezeu a luat trup omenesc, El a sfințit trupul nostru făcân-

du-l vrednic de a fi părtaș la mărirea cea nesfârșită din cer.

Hristos Fiul lui Dumnezeu, — precum însuși spunea, — a venit în lume ca să cheme pre cel păcătos la pocăință să aducă pre fiul cel răătăcit la casa tatălui său și să ne curețe haina cea albă a botezului, pregătindu-ne din ea haină de nuntă pentru ospățul ceresc al Tatălui Său.

Chemarea pe care Hristos a adus-o lumii este o chemare la cele de sus, o aducere aminte de: Tatăl nostru cel din cer de împărăția Lui și de legile ei. Omul nu poate răspunde prin altceva la această chemare decât prin pocăință, fiindcă aceasta singură este dovada dragostei lui față de Dumnezeu. Pentru a mântui pre om Dumnezeu cere ca la dragostea Lui omul să răspundă tot cu dragoste, iar la chemarea Lui cu învoiere din calea păcatului.

Fiecare Crăciun este o chemare a lui Dumnezeu, trimisă lumii prin Fiul Său, de a se împăca cu El. Hristos vine în lume an de an, nu numai pentru a însoți în această împăcare pre cei nou-născuți ci și pentru a mișca inimile celor ce trăesc încă în dușmănie cu Dumnezeu.

Creștine, nu sta nepăsător! Dacă

nu ai izbutit încă să afli calea păcii, iată acum Fiul lui Dumnezeu vine să te însoțească. Impacă-te cu Dumnezeu, cu aproapele tău și cu tine însuși. Cât de îngrozitor este gândul că Dumnezeu cel atotputernic vine să-și cerceteze moștenirea iar omul cel împietrit nu grăbește spre pace, ci rămâne cu ghimpele urii în inimă. Oare cântarea îngerească ce răsună în jurul tău, vestind: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace, între oameni bunăvoință” să nu fi pătruns la urechile tale? Nu vezi cum natura se pregătește să aștearnă haina albă a zăpezii peste pământ, iar soarele să risipească întunerecul lung al nopții? Crăciunul te cheamă la o viață nouă.

Este sărbătoarea iubirii și a păcii. La lumina acestui praznic creștinul cunoaște că lumea și mântuirea omenească au izvorit din marea iubire a lui Dumnezeu, care susține toate. Nașterea lui Hristos, repetită an de an ne mai spune că dragostea lui Dumnezeu veghează neîncetat deasupra noastră.

Cunoscând aceasta, bucuria zilei să umple sufletele voastre, iar „pacea lui Hristos, întru care ați fost chemați să stăpânească inimile voastre”

Preotul și sănătatea poporului.

În cadrele acestui titlu spuneam în nr. 51 din a. tr. al „Renașterii”, că pentru păstrarea și întărirea sănătății sufletești și trupești a păstoriților, e necesară în primul rând acea regenerare internă, sufletească, care-și ia viața de-adreptul din Izvorul Vieții: Cel deopotrivă doftor al sufletelor ca și al trupurilor. Metoda e clasică — și în ciuda acelor savanți ce cred numai în descoperirile de laborator, ea se menține peste vremi și va dura până la sfârșitul veacurilor: ci căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și toate celelalte se vor adauge vouă.

În sprijinul celor ce susținem, comunicatul sf. Sinod din 9 Martie 1937, aduce cuvinte pe cât de clare pe atât de categorice: „Toată viața neamului nostru trebuie ajutată prin exemplu de sus și prin îndrumarea serioasă, ca să curgă după norma virtuților creștine. *Rugăciunea, munca, cinstea, sobrietatea, spiritul de jertfă în folosul obștei sunt forțele cari susțin sănătatea unui neam și-i măresc neconținut puterea.* Tocmai virtuțile care pregătesc pe om pentru viața viitoare sunt și acele care întăresc societățile omenești. Dar virtuțile acestea, ca să fieenerate, trebuiesc luminate nu numai din latura folosului lor vremelnic, ci mai ales din cea a folosului lor pentru viața vecinică”.

Iată un îndreptar întărit cu pece-tea infailibilității, îndreptar ce se ridică prin importanță la valoarea indiscutabilă a celui mai actual program de lucru pe terenul vast al pastorației — cântărind în cumpăna vecinicii cât greutatea unui adevăr dumnezeesc.

În continuare subliniem o nouă latură a slujbei preoțești menită a asigura promovarea sănătății. E vorba de „funcția culturală a preoțimei”, — astăzi o necesitate inexorabilă. Și iată de ce. Evidenta destindere spirituală, deodată cu dragostea de slovă, prin stăpânirea în mare parte a alfabetismului, a adus un îmbucurător reviriment în mijlocul satelor noastre. Curiozitatea de a ști, de a avea cunoștințe despre tot ce se petrece în lume, azi e suficient satisfăcută prin nenumăratele gazete și ziare pe care sateanul le citește și comentează.

Pe de altă parte și sufletul își cere hrana duhovnicească pe care creștinul — prea puțin orientat în materie de credință — o caută fără mult discernământ sau mai des o primește îmbiată de-a-dreptul de cei ce colportează și profesază credințe străine de sufletul și structura neamului românesc.

Nu-i un fel de a vorbi, când afirmăm că există în lumea satelor mai ales, acea sete după apa cea vie a Mântuitorului, care nu se lasă stămpărată numai cu predicile noastre din Dumineci și sărbători. Vrea mai mult, vrea cuvântul lui Dumnezeu tipărit alături de viețile sfinților și tâlcuirea dumnezeieștilor evanghelii etc., vrea adică să-și stămpere din plin setea sufletului insetat de Dumnezeul cel viu.

În direcția aceasta trebuie să activăm prin ceea ce I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae al Ardealului a numit așa de potrivit „funcția culturală a preoțimei”.

Deci, un atent control asupra celor citite de păstoriți, intensificarea colportajului de cărți cu conținut or-

todox, îndrumări în citirea Bibliei și ferirea sufletului lor de rădăcirile vătămătoare ale sectarilor. „Oastea Domnului“, Școlile de Duminecă“, Societatea sf. Gheorghe“, „Premilităria“ și „Străjeria“ — sunt admirabile terenuri unde cuvântul lui Dumnezeu fie tipărit fie rostit cu sânge și viață, va contribui la întărirea și păstrarea sănătății neamului.

Se știe că din cele mai vechi timpuri, sănătatea poporului forma parte integrantă din religia statului; iar respectarea anumitor reguli igienice se confundau adeseori cu rugăciunea și exercițiile de cult. Așa la egipteni ca și mai târziu la evrei. Hristos trimite leproșii vindecați de El să se arate preoților. Prin taina sf. maslu, preotul harului mijlocește vindecarea trupului. (Iacob 5, 14, 15). Sunt apoi atâtea cazuri când diagnosticul cu indicarea tratamentului pus de „Doftorul“ lumii acum două mii de ani, e recunoscut de medicii zilelor noastre. Așa e postul creștin pe care știința îl aplică sub eticheta de dietă medicală.

Hristos însă s'a pronunțat odată pentru totdeauna: *fără de mine nu puteți face nimic* și zicând acestea suntem convinși că nu s'a referit numai la preoți...

Nu putem vorbi de sănătatea poporului câtă vreme Hristos nu va trăi întreg și real în sufletul și viața tuturor celor chemați în locuri de răspundere. *Ne trebuie acea hotărâre*

eroică, din care să se realizeze o sinceră colaborare a tuturor instituțiilor Statului cu Biserica lui Hristos. Căci numai atunci: preoții mână 'n mână cu „doctorii sociali“ ai vremii vor vindeca în numele Lui: toată boala și neputința în popor.

Atunci sănătatea neamului nu va mai fi problemă.

Pr. DIODOR, TODEA

S'a constituit Frontul Renașterii Naționale. Vineri 27 Dec. tr. au avut loc la Chișinău, Constanța, Craiova și Cluj mari întruniri populare, prezidate de consilieri regali, pentru organizarea partidului unic al Frontului Renașterii Naționale. Au asistat zeci de mii de cetățeni din toate clasele sociale, aclamând cu entuziasm pe oratorii cari le aduceau noua solie de viață politică schimbată. La Cluj întrunirea s'a ținut în Teatrul Național la ora 11 dim. sub președinția d-lui Al. Vaida Voevod. Publicul era așa de numeros, încât miile de țărani veniți din toate părțile Ardealului și Banatului au fost siliți să rămână afară, ascultând la megafoane discursurile rostite de pe scena Teatrului. Aplauzele și ovatiunile din sală au dovedit cu prisosință cât de binevenit este *Frontul* ce s'a creat. Poporul e fericit c'a scăpat de partidele politicianiste, aderând cu însuflețire la organizația cea nouă, de esență națională ca în vremile eroice de frăție și unire a forțelor românești.

2. Preoțimea constată că noua constituție nu-i știrbește întru nimic rolul ei cum vor unii să înțeleagă, căci în articolul 8 din constituție se spune numai că preotul nu poate pune autoritatea Sa spirituală și serviciile religioase pe arena politică, ceea ce-i foarte bine.

3. Preoțimea se arată nedumărită de faptul că noua constituție oprește preoții sub 30 ani de a se interesa de conducerea lumescă a parohienilor săi neputând lua parte în consiliile comunale și neavând drepturi electorale.

4. Se constată că în noua constituție se prevede obligativitatea sfintei taine a cununiei, prin care se întărește familia românească, dar se cere ca aceasta prevedere să fie pusă în aplicare cât mai repede.

Trecându-se la altă ordine de idei preoțimea constată următoarele:

1. Obligativitatea intrării preotului în judecătoriile sătești e dăunătoare bisericii și cere să se șteargă această însărcinare dată preotului.

2. Preoțimea cere să se intervină la Sfântul Sinod ca să ia măsuri ca preoții din Vechiul Regat să observe la săvârșirea Sitei Taine a Cununii dispozițiile Dreptului Canonic și să

nu săvârșescă această taină cu ușurință, căci prin satele noastre se întorc credincioși, cari au fost prin Vechiul Regat cununați a doua și a treia oră fără să fi fost divorțați bisericește ba se întorc căsătorii rude foarte apropiate și toate acestea sunt dăunătoare bisericii noastre.

3. Se constată că și în România-Mare preoțimea unită e favorizată fiind mai bine plătită ca cea ortodoxă și că la ei învățătorii preoți au salarii complete și ca preoți, la fel preoții cu pregătire inferioară primesc salarii ca la noi preoții cu pregătire completă, prin toate acestea noi ortodocși suntem puși în inferioritate față de uniți și de aceea preoțimea noastră cere cu toată insistența ca barem în ceasul al unsprăzecelea să i se facă dreptate.

4. La îndemnul însuflețit al părintelui protopop conferința în unanimitate hotărăște ca nici de azi înainte operele de caritate creștine să nu se lese pe seama inițiativii altora, ci biserica în frunte cu preotul să-și îndeplinească sub orice împrejurări rolul ei de mamă al tuturor fiilor.

Conferința în sfârșit s'a încheiat la orele 16 după ce președintele a făcut unele comunicări oficiale. D. P.

INFORMAȚIUNI

Dorim tuturor cititorilor, colaboratorilor și prietenilor nostri un An Nou fericit și plin de bucurii.

Suveranul și țărănimea. În marea Sa dragoste pentru țărănime, M. S. Regele Carol II-lea a dăruit Serviciului social suma de 2 milioane Lei, cu destinația de a se cumpăra 1000 de pluguri pentru o mie de plugari harnici dar săraci. Faptul a stărnit o adâncă impresie în rândurile poporului nostru.

Pentru săracii țării. Ca în toți anii M. Sa Regele a ținut să dea din caseta proprie de sărbătorile Crăciunului sume însemnate spre a fi distribuite populației sărace din centrele importante ale țării. Pentru capitală a dat 150.000 Lei, iar pentru orașul nostru suma de 50.000 Lei. Cei împărțiți au primit cu profundă recunoștință dania regească.

Crăciunul în Cluj. Praznicul Nașterii Domnului a fost prilej de bucurie pentru toți românii ortodocși din capitala Ardealului. În ziua întâi catedrala nu mai cuprindea lumea ce venise să asculte sf. Liturghie slujită de către P. S. Episcop Nicolae Colan, înconjurat de un sobor mare de preoți și anume: P. C. consilieri eparhiali Dr. Seb. Stanca, Dr. V. Sava, L. Curea, și I. Goron, Dr. L. G. Munteanu, rectorul Academiei teologice, Pr. Ion Cioara, diaconii V. Bogdan, Anatolie Scurtu și Sever Suciu. Răspunsurile le-a dat corul mixt al Catedralei, dirijat de maestrul A. Bena. La sfârșitul liturghiei P. S. Episcop Nicolae a rostit o predică admirabilă, talmăcind nașterea Mântuitorului. După eșirea din biserică, clerul și fruntașii mireni din Cluj s'au dus la reședința episcopescă, unde în salonul cel mare au cântat cu

toții colinda „O ce veste minunată“. Apoi d. Dr. Seb. Bornemisa, primarul orașului a adus felicitări P. S. Episcop Nicolae în numele celor de față. A doua zi aceeași slujbă la Catedrală în prezența unui mare număr de credincioși. Predica a rostit-o P. C. pâr. Dr. V. Sava.

Instalarea P. S. Episcop dr. Vasile Stan al Maramureșului. A patra zi de Crăciun, a avut loc la Sighet, în prezența P. S. episcop Nicolae Colan, Ministru al Cultelor, instalarea P. S. Sale episcopului dr. Vasile Stan. Consiliul eparhial a trimis în acest sens invitații tuturor personalităților de seamă din țară, instalarea primind prin semnificația sa istorică proporții excepționale. Programul testivităților dela Sighet a luat două zile. În prima zi, Miercuri, s'a făcut primirea P. S. Sale atât la Oradea cât și la intrarea pe teritoriul Eparhiei, în gara Valea lui Mihai, apoi la Careii Mari și la Satu Mare. În seara zilei de Miercuri a avut loc Vesperne și privegherea, iar Joi, a doua zi, festivitățile au început la orele 9 dim. prin conducerea P. P. S. S. Arhieriei dela Prefectura județului la Capela Episcopală, după care s'a oficiat Sf. Liturghie și actul solemn al instalării. La orele 12 s'a ținut recepția oficială la reședința episcopală, iar la orele 14 d. m. masa festivă. Seara la orele 9 festivitățile s'au încheiat printr'un concert religios. Vom reveni.

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de toamnă a preoților din protopopiatul Dejului.

În dimineața zilei de 27 Noembrie a. c. preoțimea protopopiatului Dej, în frunte cu P. C. Sa protopop Z. Manu și-a făcut intrarea în parohia Cățcău și s'a îndreptat înspre vechea bisericuță de lemn, unde la ora 9 s'a început slujba utreniei și pe urmă Sft. Liturghie săvârșită de un sobor de preoți în frunte cu P. C. Părinte protopop.

La priceasnă a predicat preotul N. Tăgean despre ținerea poruncilor. Terminându-se Sft. Liturghie soborul de preoți și mulțimea mare a credincioșilor cu prapori în frunte și în sunetul clopotelor au pornit într'o împunătoare procesiune spre centrul comunei unde se găsește temeliea unui nou Sion românesc.

Ajungând la terenul unde crucea de lemn indica locul noului Jertfelnic înconjurat de semeția zidurilor înălțate până la ferestre, soborul preoților a început serviciul sfintirii temeliei în mijlocul sutelor de credincioși, cari s'au adunat din întreagă împrejurimea, ca să înalțe rugăciuni către Tatăl-cel Ceresc ca să-i învrednicească a vedea cu ochii lor terminat noul măreț Locaș ce se ridică întru Slava lui Dumnezeu și gloria neamului românesc.

La sfârșitul serviciului religios părintele protopop citește Hrisovul care apoi se pune în temelie și de pe acest loc rostește o magistrală predică

ocazională, arătând că măreția noului locaș va fi un semn al demnității și trăiniciei stăpânirii noastre pe meleagurile lui Ștefan Cel Mare. În urma acestora clopotele dela vechea biserică au început a chema la sinul „Maicii Străbune“ pe ceice au plecat dela ea și astfel cortegiul a purces spre vechea bisericuță de lemn, la care ajungând, preoții au stropit poporul cu aghiazmă, ca așa să se întoarcă fiecare la ale sale curățit, întărit și mângăiat de toate cele ce au văzut și auzit în Maica noastră biserică.

Luând sfârșit sfintele slujbe preoții s'au întrunit în ședință intimă sub președinția P. C. Protopop Manu Zaharie în localul școlii primare unde printr'o scurtă cuvântare deschide ședința și după constituire și constatarea absențelor dă cuvântul preotului Teodor Ciceu care citește raportul asupra lucrărilor preoților despre tema dată de Veneratul Consiliu Eparhial: „Rolul preotului în parohie în conformitate cu noua constituție“.

După darea de samă a raportului și după ample și academice discuții la care au luat parte toți preoții conferința ajunge la următoarele concluzii:

1. Preoțimea constată cu bucurie că prin noua constituție a luat sfârșit politica de vrajbă și ură și se începe o epocă nouă de liniște și consolidare și astfel preotul va putea mai ușor să-și îndeplinească înalta lui chemare.

† **Dr. Gheorghe Dubleş.** In groaznicul accident de tren din ziua de 23 Dec. a. tr. întâmplat în gara Cisteul român, aproape de Blaj, și-a găsit moartea și notarul public din Sibiu Dr. Gheorghe Dubleş. Fruntaș al bisericii noastre, defunctul a trăit până în anii trecuți la Deva, ocupând demnități mari în viața județului. A fost multă vreme și prefect. Ca președinte al FOR-ului a desfășurat o activitate remarcabilă în jud. Hunedoarei. Era nelipsit dela manifestările naționale, bucurându-se de simpatii largi în toate cercurile pentru inteligența și firea lui deschisă. De aceea moartea lui năpraznică, în ajun de Crăciun, a îndurerat profund pe toți cari l-au cunoscut. Dumnezeu să-l odihnească cu cei drepti.

Notăm, că fiul său, elev de liceu în Cluj, pe care-l aducea acasă de vacanță, a scăpat de moarte ca prin minune.

Di Al. Vaida Voevod ambasador. După dl Gh. Tătărescu consilier regal și fost președinte de Consiliu, numit ambasador la Paris, se anunță acum și numirea d-lui Al. Vaida Voevod, în aceeași calitate de ambasador la Berlin. Personalități proeminente vor fi desemnate și în alte posturi importante din Apus. Ceea ce înseamnă, că politica externă a României pornește pe drumuri noi de mare prestigiu internațional.

Situația consilierilor eparhiali. Ministerul cultelor și artelor pe baza avizului Sf. tului Sinod a dat o decizie prin care stabilește că: Consilierii eparhiali și centrali nu pot ocupa altă funcțiune publică sau particulară în afară de cea de consilier referent. Ei sunt de drept preoți onorifici la catedrele chiriarhale și vor primi salariul de consilier, cu gradațiile socotite la timpul servit ca preot profesor și consilier. Consilierii eparhiali și centrali cari ocupă și funcțiunea de preot sau profesor înainte de 18 August 1934, data punerii în aplicare a legii cumulului publicată în „Monitorul Oficial” no. 189-954 și nu vor să renunțe la aceste funcțiuni vor primi salariul întreg, fără gradații, de la funcțiunea de consilier și jumătate din salariu, cu gradațiile respective dela funcțiunea de preot sau profesor. Pensioanarea consilierilor centrali și eparhiali se va face conform legii de pensioanare a funcționarilor publici.

Noul ministru de Externe. Dl N. Petrescu Comen, fiind numit ambasador al României la Vatican, în locul d-sale M. S. Regele a numit ca ministru de externe pe dl Grigorie Gafencu, director al ziarelor Argus și Timpul din București. Presa străină vorbește elogios de noul titular.

Premiul de virtute al Academiei Române. Academia Română va acorda în anul viitor 1939 un premiu de virtute, numit Premiul de virtute Mavroyeni în București, înființat de defunctul Alexandru Spiridon Mavroyeni, din Atena, în memoria fostului Domn al Țării Românești, Nicolae Vodă Mavrogheni. Valoarea premiului este de 1000 mii

lei și va fi acordat, fără distincție de rasă sau de religie, unei persoane sau unei familii onorabile, sărace, care își câștigă existența prin muncă încordată și s'a distins prin fapte de devotament, de abnegație și de jertfă, fie către aproapele său (rudă sau nu), fie către societate. Această persoană sau această familie trebuie să locuiască în București sau în comunele suburbane. În mod excepțional, premiul va putea fi acordat odată la 6 ani instituțiilor sau asociațiilor de binefacere de serioasă importanță și de mare folos social. În ce privește acordarea premiului, Academia va decide în sesiunea generală din Mafu 1939, iar valoarea lui va fi achitată în mod solemn în sala de ședințe a Academiei Române, în prima Duminică după Sf. Spiridon a anului 1939. Propunerile la acest premiu, motivate și însoțite de acte doveditoare, se primesc la Cancelaria Academiei Române.

Dela Subcentrul P. P. Zlatna. Duhovnicul și indrumătorul sufletesc al orașelului Zlatna, este vrednicul preot Gh. Popescu, care cu o muncă neobosită, îndrumă lumea spre calea adevărului, calea fericirii poporului românesc. Sfinția Sa și-a îndreptat atenția și asupra Institutului de pregătire premilitară din această localitate, colaborând la marea operă de pregătire a tineretului; operă înființată din inițiativa M. S. Regelui Carol II-lea, ținând în fiecare Duminică, predici de mare folos moral pentru premilitari, dându-le multe sfatul înțelepte pentru viața practică. Pentru a răsplăti această muncă atât de utilă tinerelor generații, Inspectoratul VI Regional Cluj, a calificat activitatea depusă de vrednicul părinte în slujba operei de pregătire premilitară, acordându-i „Insigna P. P. cl. II.” Subcentrul P. P. Zlatna, aduce pe această cale mulțumirile sale vrednicului preot, rugându-l ca și pe viitor să acorde preționul său concurs la îndrumarea tinerilor premilitari. Com. Z. Radu.

Dela Academia Teologică. Societatea studenților „Credința Ortodoxă”, întrunită în adunarea generală din 1 Decembrie a. c. și-a ales cu majoritate de voturi următorul comitet pe anul societar 1938/39. Președinte: Ioan Gherman; Vicepreșed.: David Lazar; Secretar general: Ioan Mateiu; Controlor: Iuliu Coman; Cassier: Leon Bândilă; Bibliotecar: Ștefan Roșu; Econom: I. V. Spiridon; Secretar de sed.: Viorel Oprea; Președinte al secției literare: Ioan Voica; Preș. al secției de propagandă: Gh. Lupșe Chioreanu; Preș. al secției muzicale: Ioan Crăciun.

Condamnarea canonicului F. Scheffler. Tribunalul militar din Cluj a desbătut Joi 22 Dec. tr. procesul intentat pentru propagandă revizionistă. Făcându-se dovada, că la vamă s'a găsit asupra lui o serie de tipărituri compromițătoare, pe cari vroia să le ducă la Budapesta, căreia se vede îi servea regulat asemenea materiale, Tribunalul l-a condamnat la 2 ani închisoare, 10.000 Lei cheltueli de judecată și 6 ani interdicție.

Ofițerii milostivi. Oricât de severi ar fi în Tribunale, ofițerii noștri știu să fie și milostivi cu cine trebuie. Astfel aflăm, că ofițerii din garnizoana Clujului au pus la dispoziția

Primăriei suma de 4000 Lei strânsă între ei spre a fi distribuită copiilor săraci din orașul nostru. Fapta vorbește singură, fără comentariu.

Emigrațiunile politice din Europa. După războiu s'au produs în Europa următoarele emigrațiuni: Un milion și jumătate de greci au părăsit Turcia și 650.000 de turci au părăsit Grecia în 1922. Un milion și jumătate de ruși au emigrat din cauza comunismului; 350.000 armeni au emigrat din Turcia; 120.000 bulgari au emigrat din Turcia; 100.000 germani au părăsit Reichul. Câteva sute de mii de evrei sunt aruncați dintr-o parte în alta a pământului. În total în Europa de după războiu au emigrat din motive politice patru milioane și 200.000 oameni.

Ungaria reacționară. Se știe că Cehoslovacia realizase și ea la timpul său o reformă agrară radicală, după modelul celei din România, expunând latifundăriile magnaților în folosul țărânimii, fără deosebire de naționalitate. Acum se anunță, că guvernul din Budapesta are de gând să desfășoare reforma în regiunile ce i-au fost smulse Cehoslovaciei prin acordul dela München, despoind țărâniile împroprietărite de ceea ce li s'a dat pe bună dreptate. Faptul e de natură să provoace grave tulburări interne. Se poate spera oare într-o cumintenie a groșilor reacționari?

O danie frumoasă. Enoriașul Ioachim Vâncă din Susenii-Bărgăului a dăruit pe seama bisericii din comuna sa o grădină în valoare de 30.000 Lei. Primească mărinosul donator și pe aceasta cale mulțumiri. Consiliul eparhial.

ANUNȚ. Se caută un bucătar sau bucătăreasă pentru reședința episcopescă. Reflectanții să se anunțe la secretariat.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 6380/1938.

Comunicat.

În conformitate cu dispozițiile în vigoare aducem la cunoștința preoților noștri că în luna Februarie se va ține examenul de promoție anual. Preoții cari doresc să se supună la acest examen își vor înainta până la 1 Februarie 1939 cererile la Consiliul eparhial conform dispozițiilor din Regulamentul publicat în „Renașterea” Nr. 5 din 1929. Observăm că alte termene excepționale nu se vor acorda.

Cluj, la 17 Decembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 8682/1938.

Comunicat.

Aducem din nou la cunoștință preoților noștri ordinul Ministeriului cultelor Nr. 48002 din 1927 publicat în „Renașterea” Nr. 10 din 1927, prin care se interzice instrăinarea obiectelor și cărților bisericesti din bisericile și parohiile noastre. Am dat și noi de repetiție ori acest ordin. Avem la Consiliul eparhial inventarele parohiilor și vom face controlul cuvenit pentru respectarea acestor dispoziții. Pentru eventualele lipsuri sau instrăinări vor răspunde preoții și slujitorii bisericii și vor fi pedepsiți.

Cluj, la 17 Decembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 8932/1938.

Publicațiune.

Consiliul Eparhial publică concurs pentru conferirea a lor trei burse din fundațiunea Manovici de câte 2000 Lei.

Pot reflecta elevi de liceu și studenți universitari originari din topopiatele Abrud, Câmpeni și Lupșa cu nota foarte bine la finea anului școlar 1938/1939.

Cererile se vor înainta Consiliului eparhial până la 15 Ianuarie 1939, însoțite de copia atestatului școlar vidimat de Direcțiunea școlii și parohul local.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 20 Decembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 944/1938.

(49) 2—2

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de preot din parohia Stoiceni, protopopiatul Lăpuș, se publică concurs repetit, cu termen de 20 zile dela prima apariție în „Renașterea”.

Veniturile împreunate cu acest post sunt:

1. Salariul dela Stat.
2. Circa 8 jugăre sesiune.
3. Casă cu dependințe și grădină.
4. Folosința cimitirului.
5. Lemne din pădurea composesoratului.
6. Stolele obicinuite.
7. O mierță de cucuruz și o zi de lucru dela fiecare familie conform hotărârii Consiliului parohial din 14 Octombrie 1938.

Candidații își vor înainta cererile de concurs potrivit legii în termenul deschis Consiliului eparhial și cu încredințarea subsemnatului se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii. În candidație însă nu vor putea fi luați fără act de învoire dela P. S. episcop.

Tg.-Lăpușului, la 14 Dec. 1938.

Consiliul parohial în înțelegere cu oficiul protopopesc.

Ștefan Gheție, protopop.

Nr. 95/1938.

(48) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de cântăreț din parohia Oprișani (prot. Turda), se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură.
2. Sesiunea cantorală 6½ jug. arător.
3. Două drepturi de pășunat în pășunea composesorală.
4. Stolele îndatinate în parohie.

Candidații își vor înainta cererilor însoțite de diploma de cântăreț oficiului nostru în termenul fixat, prezentându-se în parohie pentru a cânta la biserică.

Vor fi preferați candidații cari au pricepere a formă cor bisericesc.

Oprișani, 6 Decembrie 1938.

Oficiul parohial în înțelegere cu consiliul Parohial.

Nichita Avram, paroh.

Nr. 676/1938 prot.

Văzut: I. Murășianu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.